

(esporàdicament *mudejo*, 1575, potser lectura dolenta per *mudeje*), MUDÉJAR (DCEC/DECH) *Mudella*, V. om *Mudesa*, V. mut *Mudoro*, V. *modorro Muesa*, V. *moindre* i *motxo* (ESMUSSAR) *Muetzi*, de l'àr. *mu'āddin*, per conducte del fr. *muezzin Mufada*, *mufar*, V. *mugir Mufla*, V. *mofa Mufró*, del sard (veg. la nota de MLWagner, *Rom.*, 1906)

MUGA, 'fita, termenal', d'aquest antic mot pirinenc, germà del basc *muga*, ja en parlo suficientment, a propòsit de la seva antiga variant BOGA (vol. II, 30b56ss. i notes 3, 4, 6), així com (pel que fa sobretot al nom inconnex del riu *La Muga*), a E. T. C. I, 68, i II, 36; *Top. Hesp.* I, 258; II, 111. Addicions: figura en dos docs. del S. XI relatiu a Calafell: «*ipsum collet, qui est subtus ipsam mugam*», pergami original de 1037; «*ipsum colle, qui est subtus ipsa muga et pervadit usque ad summitatem montis Calaph --- muga ---*», doc. de 1044, *Cart. de Sant Gugat* (II, pp. 205, 234). S'havia usat, doncs, fins al Sud de Barcelona.

Restà més llargament en un sector central dels nostres Pirineus, si bé aviat amb tendència a quedar bastant petrificat com a pre-topònim, més o menys genèric, o verdader NL. Sobretot en una pronúncia laxa *mua*, que molts ultracorregien com *muda* (fins i tot ho he sentit cap a les Comes de Rubió a un tractant en fusta i silvicultura, cerdà i vivint en el Pallars, que digué adés *mua*, adés *muda*; i, no estant a l'abric de la sospita de cultisme, no valia la pena de fer-li-ho precisar, 1964).

Cap al Cadí *La Muga* figura com a nom propi de diversos tossals. Recordo un parell de casos més de *La Mua* cap a Oliana i Montpol; *Serrat de la múa* entre Ogrn i La Salsa (1957); *La Múa* nom d'un mas dalt d'una carena entre Castissent i el Mas de Faro. La ultracorrecció *muda* la tinc documentada ja en els Ss. XVI-XVII: «Camp de Fenerols, ço és de la *Muda* amunt», «--- del bancal josà, de la *Muda* avall», *Spill* de Castellbó (a. 1518), doc. relatiu a la Vall d'Assua (Surp, f° 115r, 115v; un altre id., f° 120r, vora un *TORM*); el mateix lloc de Surp, en el Capbreu de Rialb: «la feixa josana de St. Chris<t> de estrem, fins a la *muda* que confronta ab terra de Morera», «la mitat de les dècimes del camp de Fenerols, hont hi ha fita, y de la cullita que fou de P. Saill, ço és de la *muda* amunt» (65r i 64v), i *muda* encara en un altre doc. de la mateixa Vall d'Assua, de 1645 (que em deixa llegir J.Lluís Pall., 1964).

Mugaró, V. *mugró* *Mugi* grafia errònia per *muixí* (veg. MOIX)

MUGIC, del rus *mužik* id.

MUGIR, pres del ll. *mügire* 'bramular'. □ 1.^a doc.: c. 1400.

«Axi com les vaques *mugien* per amor de lurs fills», Ant. Canals (*Carta de St. Bernat, CoDoACA* XIII, 451); cita del *Curial a mular* (MUL). Degué deixar també algun descendent popular, particularment en

els nostres Alts Pirineus, on la fonètica dialectal havia de fer-ne *muji*; d'on una variant (segurament heteroclítica, en certes formes de la conjugació) *muar*: «el toro rascà les peülles amb fúria, traient-ne foc, i abaixà el cap, tot fent sortir, entre l'escuma de la boca, un sord i rabiós *muar*», JnLluís Pall. (*Els Pastors i les Estrelles*, p. 72). D'on *mu*, que seria el bramul i un nom infantil del bestiar boví, a les zones de Girona, Ripoll i Berga (*AlcM*; Griera).

Probablement d'aquest *muar* és una alteració el mot *mufar*, que es diu del mateix bou o toro (si bé també de la cabra) a Mallorca i al Maestrat: deu haver-hi contaminació per part de *bufar*, aplicat a l'esbufegar furibund de la bèstia quan envesteix (acc. més robusta en el cast. *bufar*, però així mateix catalana), potser amb alguna ajuda del grup de MOFAR: «*mufar*: tossar bramant lo bou» glossari, i en el poema mateix, de GaGirona: «un bou solten a la arena / *mufant* i atutant arreu: / corre tant, que apenes poden / deturar-lo els capejaires» (*Seidia*, 281, 104); «*cotar*: sucra, *mufar*, envestir, la cabra, amb el cap i el banyam» i *mufada* 'investida, grunyida' (figurat, persones): «¿com porien ells suportar que el Senat votàs la meua subvenció sense cap protesta, sense cap lladr, bramul, grunyit ni *mufada* d'ells?», AMAlcover (BDLC IX, 306; XI, 1920, 157).

DERIV.: *Mugit*. *Mugiment*. *Mugilar*, ll. *mugilar* 'mugir' (mal entès *DAG.* com si fos l'animal mateix). De *mu*: *muna*.

30 CPT.: *Mumú*.

Mugra, sembla simplement el cast. *mugre*, mal interpretat en sentir-ho com a eufemisme a soldats de la guarnició castellana de Ciutadella i Maó.

MUGRÓ, probablement del ll. MUCRO, -ōNIS, 'punta', en particular la de l'espasa, llança i altres coses punxents; les variants *mocoró* (S. xv), *mugaró*, *mugoró* (id.), es troben en fonts val. i balears i són suspects de ser mossàrabs amb la corresponent anaptixi. □ 1.ª doc.: (supra) i *mugró*, S. XVIII.

Deixant de banda el pseudònim *llemosí* (concessió del publicador de la madrilenya Rivadeneyra al banquer madrileny): «En < català > sonà lo meu primer vagit / quan del *mugró* matern la dolsa llet bevia, / en català al Senyor pregava cada dia / ---», Aribau, 1833, i com que llavors «ma llengua no sap mentir ni ment» no pot usar altra forma del mot *mugró* que l'única que sap viva; igual fan els lexicògrafs de llavors: Belv., Labèrnia, 1840, CRos (1764): «*mugró*: pezón, la punta que sobresale en los pechos u tetas de los animales, por donde los hijos chupan la leche» (p. 161; seguit per Sanelo I, 105r2).

Els màxims clàssics valencians n'havien usada una altra, amb vocal intercalada: «Escometé / un metge prhom, / de bon renom, / jove polít / --- / ella ·1 metia / en grans rahons, / de *mugorons* / e de mamelles / ¿—què's faran elles / que no s'emprenyen?— / com fort s'estrenyen / per no ser grosses... / ---», «fingí's prenyada / --- / a part d'avant / les mans plegades /